

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Gazdasági tanulmány. VIII. Szentersébeti Szakáts Péter.
Uj adat az apionról. Gróf Teleki Arvéd.

A pácza páczolása üszög ellen.

Kormányintézkedések.

Ministeri rendelet a hesszeni légy irtása ügyében.

Irodalom.

Az erdélyi gazdasági egylet könyvkiadó vállalatának XXV-ik füzeté. — Előfizetési felhívás.

Vegyesek.

Jövő héten tartandó országos vásárok. — Pályázat. — Czukor-exportunk Észak-Amerikába. — Nem izlik az olasz bor. — A szőlő veszedelme Stuttgart vidékén. — Nemzetközi baromfi-kiállítás Debreczenben. — A szent-pétervári nemzetközi gyümölcs-kiállítás. — A svájcz kormánytanács intézkedése a filloxera ellen. — Őszi lóvásár Budapesten.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Gazdasági tanulmány.

VIII.

Aradtól—Drassóig.

Aradon — előre történt intézkedés folytán — a vasuti pályaháznál már készen várt egy lövonatu kocsi, a melyen gyorsan elhelyezkedve, a Neumann urak szeszgyárába siettünk.

A tulajdonos urak a legelőzékenyebb szivességgel fogadtak és az ifjabb s europa műveltségű, nagy szakértelmű Neumann ur vezetése alatt a szemle azonnal kezdetét vette.

Micsoda szeszgyár ez teremő uristen, a melyhez hasonló nincs több a világon.

Először a sauterainban levő óriási kiterjedéssel bíró csirázttatót néztük meg.

Ide a gabona mechanikus módon nagy tölcseren eresztetik le s magától lendülő könnyen kiborítható kis két kerekű eszközökkel hordatik szét a helyiségben és tenyérszerű vastagon elterítve csirázttatik.

Innen a maláta aztán ismét mechanikus módon szállítatik tovább.

Megnéztük azután a keverő s erjesztő és lepároló helyiségeket, a nagyságra pártját szintén ritkító magtárt, stb. részét ennek a világhírű szeszgyárnak, a mely úgy egyes részeiben, mint egészében bámulattal töltötte el társaságunkat.

Ne kívánja azonban a tisztelt olvasó, hogy ennek a leírásába bocsátkozzam. Ezt nem tehetném meg több okból. Először, mert egy — kivált ilyen szeszgyárnak a leírásához nem bírok elegendő

szakértelemmel, másodsor, ha bírnék is, a csupán mintegy 1/4 órányi szemle idő kevés arra, hogy bárki is pontos jegyzeteket vehetne papírra; komoly író pedig csak biztos adatok alapján mozoghat. Ezeken felül szűk is volna egy lap kerete annak alapos ismertetésére, a miről fokos könyvet lehetne írni.

Azért itt csupán egy pár rendkívüliséget említek fel curiosum képen.

Láttunk két erjesztő kádat, a melyek közül egyik üres volt és bele láthattunk egész fenékgig. Ezen kádak tölgyfából vannak építve és dongái — s így maga a kád üre is — olyan magasak, a milyen magas tölgyfák hazánkban nem találhatók. Egyenként 3500 hektoliter irtartalommal bírnak. Ekkora két kád a continensen több nem létezik.

Hasonló bámulatba ejtett 4 vasból készült szesztartány, a melyek egyenként 5500 (ötezeröt-száz) hektoliter, vagyis összesen 22,000 hektoliter irtartalommal bírnak.

A szesz literje után 35 kr. állami adót fizetnek és így a négy tartányrak csupán egyszeri tartalmáért 770 ezer forintot.

Elegendő azonban ennyi adat annak megítélésére, hogy minő közzgazdasági fontossággal bír hazánkban ezen a nagyvilágon páratlanul álló szeszgyár.

A gyár ujabban a moslék szárításra is be van rendezve, jövőre tehát nem fogják a marha hizlást olyan nagy arányban üzni, mint eddig. Évente átlag ötezer darab ökröt szoktak hizlalni.

Van Neumann testvér uraknak saját óriási nagy gőzmalmuk közvetlen a szeszgyár mellett.

A hizó ökrök alul kikerülő rengeteg mennyiségű trágyát pedig megszáraztatják s így hozzák forgalomba.

Hogy mind ezen nagyjából elsorolt iparüzletekben az embereknek egész légioja foglalkozik, elképzelhető.

Délelőtt 11 órára, gyorsan haladva, összes szemlének véget ért, midőn szívélyes házi gazdánk vendégszerető asztalához villás reggelire invitált, a minék elköltése után, közben telt pohárral a kézből is, melegen megköszönve a szives fogadtatást távoztunk és az elébb használt járművön be a városba a szabadság térre vonultunk.

Nem képzelhetek magyar hazafit, a ki, ha Aradon van, onnan, a magyar Golgotáról távozni tudna mielőtt lerotta volna hazánk vértanu halált halt hőseinek emléke iránt a kegyelet adóját.

Nem távoztott és nem távozott társaságunk sem, hanem ott töltött idejének többi részét kizárólag ennek szentelte.

Könybe lábadt szemekkel szemléltük meg a *Szabadság szobrot*, a művészi alkatások ezen remekét, mint kiáltó emléket hazánk s nemzetünk szabadsága eltiprásának s a zsarnok kegyetlenségének, a melyet hazánk legjobbjai szenvedtek.

Innen a Maros hidján át a várba siettünk, melynek árnyékos fái alatt megpihelve, a fölötté borongó bus emlékezet tartotta megszállva lelkünket is.

Katonai laktanyául szolgál ma is, mint 45 év előtt s ép úgy az osztrák parancsnok ott, mint 1849-ben, midőn a magyar szabadság harczi vértanuinak börtöne és siralom-háza volt. De ne fűzzük tovább a szomorú emléket s gondolatokat itt, hanem távozzunk innen s követeve a 13 hős vértanu gyászos utját, haladjunk tovább.

Az Aradtól délkeletre vonuló országúton haladva, mintegy két kilométernyire, az uttól balra, a sík mezőn, hová a felemelt utról mélyebbre le kell szállanunk, két méternyi magas, mesterségesen készített s lejtős oldalain egész magasságban kövel burkolt és fönt vasráccsal övezett halom közepén, piramis alakú granit-kő emlék áll, jelzésül annak, hogy a 13 aradi vértanu, 1849. nov. 6-án, a zsarnok kegyetlen kezétől, ott halt dicső halált.

Társaságunk szorongó kebelével szemlélte ezen fájó emlékü helyet és emlékkövet s elénekelt: „Hazádnak rendületlenül légy hive őh magyar!” Azzal visszatért a városba, a hol még az 1848/9-iki szabadság harczi emlékek muzeumát is megtekintvén, a délután 4 1/2 órai vonattal Gyula-Fehérvárra utazott.

Gyula fehérváron meghállva, másnap junius 30-án reggel a Mihellyes Zsigmond ur szives gondoskoga folytán előre megrendelt bérkocsikon, — a ki fogadja ez uton is előzékeny szivességeért meleg köszönetünket — folytattuk utunkat gróf Teleky Arvéd urnak drassói uradalmába.

Alig létezhet számot tevő gazda hazánkban, a ki gróf Teleky Arvéd urnak minta gazdaságáról tudomással nem bírna. Igen örültünk, hogy társaságunknak alkalma nyílt azt meg is szemlélni.

Utazási programunk összeállításánál az az elv vezérelt, hogy szemlékben fokozatosan haladjunk és egy nagy intenzivitással bíró gazdasággal fejezzük be, hogy így a társaság rövid idő alatt egy egész gazdasági iskolán menjen át a szemlélet utján.

A reggel borus volt, de később napfényes lett az idő és koczogva haladt a hosszú kocsisor a Szász-Sebesen átvezető jó országúton Drassó felé.

Utunk hullámos talaj fölszínén vezet, gyakori lejtéssel és emelkedéssel, lent a völgyben pedig a Sebes folyócska siet a Marosba.

Káposztarepcze, tarlórepamag, pohánka, mustár, őszi búkköny, homok búkköny, őszi borsó

MAUTHNER ÖDÖN magkereskedésében, Budapesten.

Raffiaháncs, 5 kilós postacsomag, bérmentve 3 forint 90 kr.

A hegyek déli oldalát szőlő-tertek borítják, a gerinczen pedig erdőség vonul.

Utunk mellett jobbról-balról gazdasági kultúr növények foglalnak helyet és jó talajról s gondos művelésről tanuskodnak

Délelőtt 10 óra tájban az országutról balra letérve a Koncza község felé haladó másodrendű uton lejtünk lefelé, midőn egyszerre kocsi közeledése tűnik fel, melylyel rövid időn szemben találjuk magunkat. Benne a nemes gróf sietett élénk, hogy a nyílt mezőn fogadhassa vendégeit.

Kocsijainkról leszállva, a kölcsönös bemutatkozások és üdvözlések után, meg lőn állapítva, hogy a szemlét mindjárt meg is kezdjük a közbeeső látóvalókkal s hogy az uradalom és az ott üzött kultúra megismerése tisztább legyen, részletes adatokat tartalmazó ismertetést adott már előre a tulajdonos gróf ur a társaság minden egyes tagjának, melyet mi is előljáróul kívánunk közölni a mint következők:

A drassói uradalom gazdaságának ismertetése.

I

	Belsőség és kert	Szőlő	Szántó	Kaszáló	Legelő	Erdő	Sétány	Összesen
	H o l d a k b a n							
Drassó . .	28 ¹⁾	9	1173	170	80	10	30	1500
Koncza . .	13 ²⁾	4	358	20	80	—	—	475
Spring . .	—	—	75 ³⁾	25	20	230	—	350
Vingárd . .	—	—	—	—	—	100	—	100
Szerdahely	—	—	50 ⁴⁾	—	—	—	—	50
Kisenyed	—	—	—	—	—	10	—	10
Összesen .	41	31	1656	215	180	350	30	2485

Drassó tagosított 1882-ben.

Koncza „ 1892 „

Szerdahely tagosítva lesz 1896-ban.

Spring tagosítása megindult: 1894-ben

1. Szőlők Drassón Carbenet, Konczán Rizling, alapítottak a 80-as illetve a 70-es évek elején.

2. Drassón, Springen a talaj humozus anyag fele észak (helyenként alagsóvezendő 94-95-ben) fele délnek fekvő. Konczán a lapály áradmány, a hegyek mésztartalma, könnyű anyag, dél és délnyugatnak fekvők.

3. Rétek Drassón (Spring felé) fehér, vörös, svéd, komlóhere, vicia ervum faju pillangósokat, triticum repens, festuca, agrostis gliczeria, dactylis, alopecurus, phalaris fajokhoz tartozó gramineákat kevés nádat kákát, sást, lófarkot tartalmaznak.

Termelés Drassón a szántókon: buza, tengeri kevés, tavaszi és csalamádé 3-as, illetve 4-es ugar forduló 1887-ig, Konczán 3-as ugarrendszer 1890-ig.

Termelés a jövőben Drassón 12-ös forda: 1. tengeri (trágyázva) 2 őszi borsó rozssal magnak, 3. Repce. 4 buza, (tiszavidéki) 5, 6, 7, 8 luczerna, baltaczim, fűmagvak, fűkeverék, 9. kapás (trágyázva) 10. tavaszi kalászos, 11, 12 lóher magnak.

Termelés a jelenben:

I. tábla 8 hold tiszavidéki tav. buza belévetett luczernával (alagsóvezendő által kiszáritott mocsaras réttörésben) 95 hold repce rozssal borsó után (hogy a rozst a buza előtt kipusztítsa, valamint a tarackot) (aratás június 20-dikán, 1/2 hold omlásos gyp, 2 hold őszi borsos rozs (kísérletül, önmaga után)

II. tábla 70 h. Tengeri (székely) tavaszi heretörésben, trágyázva utánna borsó, ezután repce. (Főszempont régi parasztföldek előbarázdáiból elterjedt tarack irtása.) 35 h. őszi borsó rozssal repce után. (Főszempont mint előbb) 5 h. 3 éves here ez ugar belé borsó. (Meghagyva legelőnek 200 bárány számára.)

III tábla 70 h. heremagnak 2-odszor 30 h rozs borsóval (rozs kiölte a borsót és tarackot a cél utóbbi irtása volt, ezért nem volt bevetve herével.)

¹⁾ Ebből 20 hold disz kert.

²⁾ Ebből konyhakert 10 hold a 50 frt bérben.

³⁾ Bérben a 5 1/2 frt.

⁴⁾ Termelés: tengeri, ugar, buza a község forgója szerint, miután 30 parcellában van.

IV. tábla 75 h maghere első magtermés északban, kapálva, javított óriásszemű heremaggal bevetve. 25 h. kavicsos legelő. Meredekség és kavics miatt szántása nehéz, mindazonáltal alkalom adtán fel fog törötni és baltaczimmal bevetettni.

V. tábla 70 h. zab 1/3-da koránérő Duppani 2/3-da valamivel később érő Beseler-féle. (Ritka sorokban, hogy here, mely egyidejűleg vetve 10 cm-re gyorsan fejlődjék esetleg ez évben magot adjon. 10 h. tengeri gyeptörésben 1894 tavaszán törve. 15 h term kaszáló, 1894-5-ben alagsóvezendő után törhető csak fel.

VI. tábla 60 h répa és tengeri 1895 zab és here lóherével zöld trágyázva, 25 h. gyp, 1895-ben alagsóvezendő után törhető csak fel, 20 h. luczerna zölden fogyasztásra (6 éves, kapa surbavetve tévesen)

VII tábla 12 h. Csalamádé trágyázva (mag rozs csirázása folytán muharral keverve.) 45 hold Komocsin magtermelésre, 40 h francia perje, 8 hold buza (új tábla-beosztás folytán ezen táblához szakadt.

VIII. tábla: 52 hold Buza. Nem sikerült dactylis székely tengerivel pótolva, tiszavidéki buza nov.-ben vetve, hó alatt és tavasszal kelt 10 hold komocsin a régi VII. táblából szakadt ide, 50 h. dactylis grom magtermésre; utána legelő 7 hold gyp marhacsapásul.

IX. a. tábla dactylis magnak az első kaszálás verelve; mivel 4 szántás daczára herével kevert, ez évben a here fog magot teremni, a dactylis pedig 95-ben.

IX. b. tábla: kalászosok bevetve lóheremaggal.

X. tábla: Buza 3/5 ist trágyával, utána baltaczim és komocsin, 2/5 superphosphattal utána luczerna és komocsin. Ezen keverékek úgy állítvák össze, hogy tetszés szerint magtermelés, széna készítés, vagy legeltetésre használható a tábla.

XI. tábla: 60 h. here 2-szor magnak, azután legelőnek. 16 h. baltaczim 1-ször magnak, azután legelőnek 24 h. tav. buza, csillagfürt belevetve magnak.

XII. tábla: 30 h. heremag 2-odszor, 20 hold baltaczim 2-szor, 25 h. francia perje 1-ör buza, után zöld ugarként fr. perje magtermés, utánna repce. 25 h. répa.

Koncza lapálya: 20 hold kaszáló, mert sós és szikes, 50 h. luczerna, magnak mig birja, 58 hold tiszta buza, bevetve luczerna mig birja, 12 hold magrépa, 23 hold répa és tengeri, 3 hold fű és baltaczim mag, 2 hold burgonya, utánna buza és luczerna, 35 hold tiszta tengeri.

Fordán kívüli terület 50 hold Gorgána meredek oldala:

Lóhere, luczerna, baltaczim termelése: 1) sok takarmány, légenygyűjtés, 2) sok pénz bevétel, 3) kevés tápanyag kivétel, 4) kevés költség a föld munkálására, 5) kevés fuvarköltség a vasutig.

Fűmagvak termelése: 1) közepes pénzbevétel, 2) szalma — közepes széna, 3) aratása korán — munka helyes megosztása, 4) ezután jó legelő egész őszi, 5) kevés költség a föld munkáltatásra, 6) kevés fuvarköltség vasutig, 7) olyan földben lehet hol nem rég volt lóhere.

Őszi borsó termelése: 1) Perjét árnyékával, elnyomja, 2) a földet a gyomoktól tisztítja, 3) a földet kitűnő állapotban hagyja, 4) koránvetve hatalmas őszi takarmányt ad, 5) későn vetve szép magtermést, 6) magjáért különösen érdemes, ha exportcikké válik. 93-ban waggonjáért 1075 frtig fizettek loco

Repce termelése: Lásd őszi borsót 1, 2, 3 és rozst irtja.

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Új adat az apionról.

Irta: *Gróf Teleki Arvéd.*

Hogy multkori vészkiáltásom heremag termésünk romlását, illetőleg nem volt alaptalan, azt bizonyítja idáig 2 birtokon 2 egymástól távoli megyében, összesen 400 kat. holdat kitevő heremag termő területemen végzett hivatalos rovarkárbebecslés, mely adóelengedés céljából 2/3 kárt konstataált.

Hogy ezen tetemes kár, mely tényleg még súlyosabbnak bizonyul, a rendkívüli aszály által is elősegített, az világos, egyrészt, mivel a here kevésbé dusan fejlődött és virágzott mint más évben, másrészt, pedig mivel száraz nyáron minden rovar mesés módon képes szaporodni. Ép ezen szaporodást illetőleg észlelem azt, hogy világért sem tartja be az apion a könyvekben számára előírt évenkénti 2 generációról való gondoskodást, hanem lévén a mi hegyi flóránk májustól — novemberig szakadatlanul virágzó lóhere fajokkal ellátva, az apion pedig havonként képes teljesen kifejlett példányokat szaporítani, nem is igen vár be holmi június és augusztusra kitűzött határidőket, hanem minden példány, illetőleg pár, magának gondoskodik életfunkciói leggyorsabb átéléséről és kettőnél legalább kétszer több generatio előállításáról.

Legjobb bizonyíték erre nézve az hogy az egész nyár folyamán itten heretáblákon, réteken és minden herét termő földön folytonosan lehet konstataálni az apionnak jelenlétét és pedig álcza, báb, kibuvó, pározó, herelevelet átlukgató és petét rakó bogár alakjában egyidejűleg.

Az elméletitől ilyenformán eltérő természete magyarázza meg az apion rohamos terjedését, nem pedig a heretermelés tulterjesztése, melyről már kezdenek beszélni. Hogy ez mennyire nem áll azt bizonyítja az erdélyi megyékből kivitt heremag 200—300 kocsi rugó aránylag csékély mennyisége.

Hiszen ha az országrész gazdaközönsége valamely okszerű fordát tartva be pl. földének 1/6 — 1/8 részén termelné a heremagot, akkor már egyetlen megyéből is nagyobbak kellene lenni az exportnak, mint a mennyi jelenleg 15 megyéről van kimutatva. Hogy egyes gazdák összes kalászosaikat tehát a terület 1/3 — 1/4-ét bevetik herével az sajnos megtörténik, de ezzel szemben bámulatos az, hogy mily lassan terjed országos átlagban a takarmányfélék és ezek magvainak termelése.

A tultermelés hangoztatása folytán ne hagyjuk tehát magunkat félrevezettetni. De az elméletitől elütő fentközölt észleletem folytán szükségesnek látom, hogy az irtás módjait még tüzetesebb vizsgálat alá vonjuk, mert az így még nehezebbé tétetik, miután a rovar generációi meghaladják a fel-tételezett számot, de meg mivel a rovar átváltozásai nem történnek ugyanazon időben és így valószínű, hogy évenként 1—2 irtási művelet nem felelhet meg, hanem többszörös válik szükségessé, mint némely gombabetegségnél, mely ellen 3—5—10-szer is szükséges permetezni.

Itt tehát újlag azt vélem szükségesnek, hogy az irtás módja minél gyorsabban és minél többek által tétessék tanulmány tárgyává, mivel ha a dolgot mentére hagyjuk, hazánk hegyes vidékei a mondhatni egyedüli jövedelmező terménytől lesznek rövid 1—2 év alatt megfosztva.

A buza páczolása üszög ellen.

Lapunk szerkesztőségéhez a következő kérdés intéztetett. „A hat évi bérletem alatt kisebb vagy nagyobb mértékben a buzám mindig üszögös volt. A mult évben páczolt buzát vetettem, de a buzám mégis üszögös volt, igaz, hogy kisebb arányban. Ugy vélekedem, hogy az eljárás nem egészen szakszerű volt, miért is kérem méltóztassanak velem az üszög elleni védekezésnek rendszeres módját megismertetni.“

Az üszög elleni védekezés egyedüli, de biztos módja a vetőmag páczolása és pedig rézgálicz oldattal. Bár a kérdést tevő nem írja, hogy rézgálicz oldattal páczolta vetőmagját, de ez annyira közönségesen el van terjedve, mint legjobb, hogy másra nem is lehet gondolni. S hogy ennek daczára nem vezetett eredményre, oka az, hogy az eljárás nem lehetett helyes. Vagy a páczolásra használt rézgálicz oldat volt igen gyenge, vagy a vetőmag állott igen kevés ideig a páczban vagy pedig nem érintkezett a folyadék mindenütt a vetőmaggal tudniillik nem volt a buza benne áztatva, hanem csak öntözve és lapátolva. Ha arra figyelünk, hogy a páczolásra használt folyadék elég erős legyen, a vetőmag minden részével érintkezzék és kellő ideig, biztosan védekeztünk az üszög ellen.

Páczolásra különböző erősségű rézgáliczoldatot használhatunk és aszerint a mily erős a folyadékunk tartjuk több vagy kevesebb ideig benne a vetőmagot, addig míg az üszög sporák megsemmisülnek, de a vetőmag a csiraképességét el ne veszítse. Legáltalánosabban a $\frac{1}{2}\%$ -os rézgálicz oldatot használják páczolásra. Egy hektoliter vízre $\frac{1}{2}$ kilogramm rézgáliczot veszünk és az így készített folyadékban 3—4 óra hosszat tartjuk a vetőmagot Arra ügyeljünk, hogy az edényben a magot jól ellepje a folyadék.

Mindnyájunk által tudott dolog, hogy csak annyi magot páczoljunk, a mennyit másnap elvetjük, továbbá, hogy valamivel több vetőmagot kell holdanként elvessünk, számítva, hogy a csiraképessége a vetőmagnak csökken a páczolás által bizonyos százalékkal.

Kormányintézkedések.

A hesszeni légy irtása ügyében a földmivelési minister valamennyi törvényhatóságnak a következő rendeletet küldötte: Mivel a hesszeni légy (*Cecidomyia destructor*) az ország nagy részében meglepően jelentékeny károkat okozott, a már ez ügyben kiadott rendeletnek épségben tartása mellett, az észak amerikai Egyesült államokban tapasztalt sikerek alapján a következőket rendelem el: Azon községek, illetve városok határában, hol a hesszeni légy inféctio az elmult, vagy a folyó évben nagyobb mértékben megállapított, az u. n. *csalogató vetések* veendő alkalmazásba. Ezek abban állanak, hogy minden táblában már augusztus utolsó, vagy szeptember első napjaiban több helyen néhány barázdányi őszi gabona vagy árpa vetendő, mely czélra a legsilányabb minőségű vetőmag is használható. Ezek a csalogató vetések arra valók, hogy a hesszeni legyek ezekben rakják petéiket. Az ilyen csalogató vetések azután a rendes vetés legkésőbb azonban a tél beállta előtt jól alá szántandók, ügyelvén arra, hogy egész hosszukban tökéletesen föld alá kerüljenek és így belőlük tavasszal a légyrajok ki ne szállhassanak. Igen ajánlatos az ilyen alá szántott csalogató vetések lehangerezése is. Felhívom a közönséget, hogy abban az esetben, ha a hesszeni légy a törvényhatóság területén nagy kiterjedésben és kártékony módon lépett fel, a fenyegető veszély nagyságára való tekintettel, eme védekezési módot a vármegye gazda közönségének a lehető legáltalánosabb módon sürögösen tudomására hozza, és elvárom, miszerint gondoskodik arról, hogy ezen védekezési mód a legszigorubb pontossággal és teljes erélylyel végre fog hajtani és a járási főszolgabírákat, valamint a kösségi előljárókat is a védekező eljárások lelkiismeretes betartásának ellenőrzése sulyos felelősség terhe alatt kötelezendi. — Ezen rendeletem végrehajtásáról annak idején jelentést várok.

Kelt Budapesten, 1894. évi augusztus 7-én.

Festetits, s. k.

Irodalom.

Az erdélyi gazdasági egyesület könyvkiadó vállalatának XXV-ik füzeté „A komlótermelésről” írta: Réti János a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetben a növénytermelés rendes tanára. Ára 25 kr. Könyvkiadó vállalatunk füzetei ezzel újból egy értékes népszerű füzettel szaporodott. A komlótermelés felkarolása hazarészünkben nagyon is kívánatos. A gazdaközönségnek szolgálni vélt a könyvkiadó vállalatunk, hogy népszerűen, röviden, de mindent felölelve, egy erre hivatott tollal iratta meg a komlótermelést. E kis füzet felöleli mindazt amit tudni kell a komlótermelésnél. Bevezetéképen szól a komlótermelés fontosságáról, a komló származásáról, azután leírja a komlótelep kiválasztását s elkészítését, tárgyalja a komló fajtáit, a dugványok kiültetését szól külön a sodronymivelésről, tárgyalja a komló telep kezelését, trágyázását, a komló betegségeit s ellenségeit, a komló aratását, ismerteti a termés mennyiségét s az árakat, végül költségszámítást s tiszta jövedelem kiszámítást ad tényleg létező komló telepektől

nyert adatok alapján. Ezen értékes kis füzetet melegen ajánljuk a gazdaközönség figyelmébe

— **Előfizetési felhívás az erdélyi gazdasági egyesület irodalmi szakosztálya könyvkiadó vállalatának VII-ik — 1894/5 — évfolyamra.** Vállalatunk eddigi öt évfolyamát a gazdaközönség oly pártolásban részesítette, hogy az I., II., III. és IV. évfolyamából már második kiadást kellett rendezni. A szak-sajtó valamennyi eddig megjelent füzetünket — mind a huszonnégyet — egyhanguan jónak, a gazdasági szakismeretek teljesítésére teljesen alkalmasnak nyilvánította. A m. kir. földmivelésügyi minister a „Vörös here termesztéséről” szóló füzetünket három nyelven rendelte meg 1000—1000 példányban és a m. kir. pénzügyminister a „Dohánytermesztésről” szólót rendelte meg 1000 példányban; a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minister pedig szintén igen alkalmasnak találta füzetünket a gazdasági ismeretek terjesztésére és melegen ajánlotta azokat a tanítóképezdék, polgári és felső népiskolák tanítói és könyvtárai számára (Budapesti Közlöny 1889. 120. sz.) A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek 1889. évi nagygyűlése végre határozatilag kimondotta, hogy könyvkiadó vállalatunk „életre való, pártolásra méltó és az egyes gazdasági egyesületek figyelmébe ajánlotta” Mindezek alapján nyugodtan ajánljuk vállalatunkat becses figyelmébe s kérjük, hogy a VII-ik évfolyamra előfizetni és az eddigi évfolyamokat megrendelni sziveskedjék. Ezzel vállalatunk erősítettik, csupán mezőgazdaságunk felvirágoztatására törekvő munkájában, melyben haszonra nem nézve, csak a közjót tartja szem előtt. A VII-ik évfolyamban a következő négy füzetet adjuk ki: I. A komlótermelésről; II. A rétöntözésről és alagesövezésről; III. A méhtenyésztésről; IV. A szőlőtelepítésről és szőlőmivelésről. Ez a négy füzet lehetőleg negyed évenként fog megjelenni, a sorra nézve azonban nem kötelezhetjük magunkat. A négy füzet (=1 példány) előfizetési ára 80 kr. Azokat, kik egy évre egyszerre tiznél több példányt rendelnek meg, árkedvezményben részesítjük. A füzeteket keresztkötés alatt bérmentve küldjük. Az előfizetési pénzeket „Az erdélyi gazd. egyesület pénztára, Kolozsvár” czim alatt kérjük postára tenni. — A név, czim, utolsó posta és megye pontos és olvasható írását kérjük. Kolozsvár *K. Vörös Sándor*, sz. o. elnök. *Dr. Szentkirályi Akos*, sz. o. előadó.

Vegyes közlemények.

— **Jövő héten tartandó országos vásárok** Szeptember 2. Alamor, Algyógy, Bethlen, M.-Vásárhely, Szász-Keresztur. — 3. Alamor, Algyógy, Bethlen, M.-Vásárhely, Zetelaka. — 4. Alamor, Algyógy, Alsó-Zsuk, M.-Vásárhely, N.-Szeben, Zetelaka. — 5. Gyergyó-szt.-Miklos, N.-Szeben, Szt.-Ágotha, Zetelaka. — 6. Csik-Szépviz, Gyergyó-szt.-Miklós, Makfalva, N.-Szeben, Szt.-Ágotha, Torda, Zetelaka. — 7. Baromlaka, Csik-Szépviz, Fogaras, Gyergyó-szt.-Miklós, Makfalva, N.-Szeben, Szt.-Ágotha, Tasnád, Torda, Zilah. — 8. Baromlaka, Csik-Szépviz, Fogaras, N.-Szeben, Torda, Zilah

— **Pályázat. Az algyógyi m. kir. állami gróf Kun Kocsárd székely földmives iskolánál** f. évi október hó 1-én egy ösztöndíjas gazdasági segédi állás lesz betöltendő, mely állással (500) ötszáz forint évi ösztöndíj és egy szobából álló lakás van egybekötve. Az ösztöndíjas segédnek feladatát képezendi, hogy mindenek előtt a földmives iskola igazgató-tanítója mellett az okszerű gazdálkodással és a gazdaság helyes vezetésével megismerkedjék és az igazgató-tanítónak hivatalos teendőiben segédkezzék, hogy annak idején a tanítási szakban alkalmazható legyen. Az ösztöndíj tartama rendszerint egy évre, október hó 1-től szeptember hó 30-ig terjed, ha azonban az alkalmazott sikeres működést tanusít és így további kiképzetésre érdemesnek mutatkozik, ösztöndíja még egy év tartamára meghosszabítható. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerű és az alább közölt kellékeknek megfelelően felszerelt saját kezűleg irt folyamodványukat f. évi szeptember hó 18-ig a földmivelésügyi m. kir. ministerhez címezve, az *algyógyi m. kir. állami gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola* „E. M.

K. E. alapítás igazgatóságához nyujtsák be. A folyamodványhoz mellékelni kell: 1.) A kereszt levelet. 2.) Erkölcsei bizonyítványt. 3.) A gazdasági szakképzettséget tanusító végbizonyítványt (gazdasági akademia, vagy gazdasági tanintézet) Netalán végzett egyéb tanulmányokról, gazdasági gyakorlatról, nyelvismeretről szóló igazolványt. Megjegyzetetik, hogy gazdasági tanulmányaikat jó sikerrel végzett és kellően beigazolt gazdasági gyakorlattal, esetleg felsőbb borászati tanfolyam látogatását bizonyító igazolvánnyal rendelkezők előnyben részesülnek. Előnyben részesülnek továbbá azon gazdasági akademiát vagy tanintézetet végzett halgatók, kik állatorvosi oklevéllel bírnak, valamint olyanok, kik a sárvári tejgazdasági szakiskola üzletvezető tanfolyamát elvégezték, vagy pedig azt legalább mint vendég halgatók látogatták. Budapest, 1894. augusztus 18. *Földmivelésügyi m. kir. Minister.*

— **Cukor-exportunk Észak-Amerikába.** Az északamerikai Unio képviselőházának a vámtarifa tekintetében hozott határozatai odairányuló kivitelnél czikkei közül főképen a cukrot érintik. A törvény életbeléptetési napjától július 1-étől kezdve megszűnnek azok a kedvezmények, a melyekben az Unio cukorgyárai az európai gyárakkal szemben eddig részesültek s ezenkívül a külföldi cukor jelentékeny vámjá teljesen megszűnik. Ez az intézkedés előreláthatólag nagy mértékben fogja Észak Amerikába irányuló cukorkivitelünk fellendülését előidézni, s cukorgyáraink már most megteszik az előkészületeket arra, hogy a kiviteli üzletet erélylyel folytassák.

— **Nem izlik az olasz bor.** Az olasz áruforgalmi statisztika kimutatása szerint az idén sokkal kevesebb olasz bor jött hozzánk, mint tavaly. Olaszország a folyó év első felében Magyarországra és Ausztriába csak 419,026 hektoliter bort exportált, pedig hát a mult évben (I. félév) 545,915 hektoliter bort vittek oda ki. Egyáltalában az olasz borkivitel lényegesen, mintegy 400,000 hektoliterrel hanyatlott egy fél év alatt s e körülmény nem kis aggodalmat szül az olasz termelők körében, a kik az idén is meglehetősen sok bort fognak szűzni. A konyak-gyártás meglehetősen igénybe veszi ugyan az olasz borokat, de azért a borkészletek még most is, midőn már csak hetek választanak el a szüret-től, jelentékenyek.

— **A szőlő veszedelme Stuttgart vidékén.** A német lapok panaszkodnak, hogy Stuttgart vidékén az Oidium tuckeri nevű szőlőpenész lepte el a fürtöket. A gomba kívül ül a szemre és oly erősen beágyazza magát a szembe a héjon keresztül, hogy kézzel nem távolítható el — A mint meglepi a fürtöt, nyomban megkezdí romboló munkáját, a szem összeesik, elfonyad és leesik a fűrtről. A legnagyobb baj az, hogy csupán egészséges szőlőt támad meg. Állítólag a szél hozta csiráit ennek a különben közönséges penészgombának Stuttgart völgyeibe.

— **Nemzetközi baromfi-kiállítás Debreczenben** A debreczeni baromfitermesztési egyesület aug. 23-án tartott ülésén elhatározta, hogy ez év október hó 7—10. napjain Debreczenben nemzetközi baromfikiállítást fog rendezni.

— **A szent-pétervári nemzetközi gyümölcs-kiállítás magyar osztálya** az orosz kiállítási bizottság előzékenysége folytán igen előnyös és tágas helyet kapott. A kiállítási tárgyak Budapesten a Tattersalban fognak összegyűjteni és zárt waggonokban szeptember 15-én kiküldetni Graniczáig, hol a szélesebb orosz kocsiokba fognak átrakni és Szent-Pétervárra szállíttatni.

— **A svájci kormánytanács intézkedése a filloxera ellen.** E kis állam valóban oly bámulatra méltó tevékenységet fejt ki a filloxera terjedése ellen, hogy bármely más európai államnak mintaképül szolgálhat. 1893-ban a filloxeravész ellen felhasznált pénzüsszeg kitétt 45,054 frankot. A kantonális filloxerabiztos vizsgálatai kiderítették, hogy vész ugyan ismét terjed, de mindazonáltal az előző évekhez arányitva csökken s külön kibocsátott kérdőív alapján felszólította az összes bortermelő községeket, a vész megfigyelésére. A svájci bortermelő azonnal jelentést tesz, a hol a filloxera jelenlétét észreveszi és nem titkolja el úgy, mint nálunk akárhány helyen megtörténik. Az eddig fel-

derített inficziált helyek száma meghaladja 30 at. Miután a kárpótlás az új törvény értelmében sokkal nagyobb, mint előbb volt, a kormánytanács kénytelen lesz újabb adót kivetni. A filloxa elleni védekezésre szánt tőke kitesz 109,042 frankot, melyből 98,000 frank valószínűleg a jövő évi költségvetésben mint szükséges kiadás fog szerepelni.

— **Őszi lóvásár Budapesten.** Az állami ménésintézetek anyagának árverésével kapcsolatosan október 6, 7, 8 és 9-én a Tattersal helyiségében őszi lóvásár fog tartatni Budapesten. A vásár díjazással jár. A legjobb és legszebb négyes, kettes és egyes fogatokra, ugyszintén a hátslovakra és ponyyokra értékes díjakat tűztek ki. Érdekes látványosság lesz a díjazott lovak és fogatok elővezetése, ugratása, előhajtása a tribün közönsége előtt. Az állami lovak árverése október 5-én, 6-án és 7-én, a többi lovak eladása a további napokon lesz. A bejelentés határideje szeptember elseje. Felvilágosítást az országos gazdasági egyesület titkársága nyújt.

— **Az osztrák-magyar monarchia széná- és szalmaforgalma.** A nagy szárazság, mely mult éven Európa nagy részében volt, a nemzetközi széná- és szalmakereskedelemnek nagyobb lendületet adott. A kivitel szalmából az 1892 évben az osztrák-magyar monarchiából, Boszniát és Herzegovinát is beleértve, összesen csak 110 310 mm volt, 279.461 frt értékben. 1893-ban pedig már 336 607 mm. 1.093,973 frt értékben. Az idén január-május hónapban a kivitel 575.725 mm. 1 671,139 frtot mutat ki. Összehasonlítva ezt az 1892. kivitellel, 1 591,678 frt értékötlettel találunk. A szénakivitel 1892-ben 316,685 mm. volt 1 425,538 frt értékben, 1893 évben 579,091 mm 2 663,819 frt értékben és az idén az első öt hónapban 235,007 mm 1.222,400 forint értékben. Ez adatok éppen nem örvendetesek, mert e nagymennyiségű takarmány kivitelével nagyon sok trágya anyagot viszünk ki, megfosztva földünket a szükséges anyagoktól, másrészt sok takarmányt vonunk el állatainktól, melyet velők igen jól értékesíthetünk.

— **Eladó 15 drb. szöke mongolicza** tenyészkán és 20 drb. felbugatott tenyészkoza, **Szabó Józsefnél** Szász-Fenes, (posta hely, vasutállomás Kolozsvár.

— **Alkalmazást keres egy Kolozsmonostoron** végzett fiatal gazdatiszt, 27 éves, ev. ref. vallású, nős, már 3 év óta egy nagyobb háromszéki gazdaságban működik, miről kitűnő szolgálati bizonyítványa van. Katonai kötelezettségének már eleget tett. Állását f. év november 1-én cseréli fel. Bővebb tájékozást ad a kiadó-hivatal.

— **Eladó: 280 drb. angol fésűs anyabirka** páronként 12 frtért; 100 drb. válogatott idei bárány páronként 6 frtért és 6 drb. rambauillette kos darabonként 40 frtért. Mind igen szép állatok. Hol? Megmondja *lapunk kiadóhivatala.*

— **Gazdák mindazt a mire gazdaságukban** magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és legjutányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely idevonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

— **Kerestetik bérbe adó birtok,** teljesen magyar vidéken, ha lehet fölszerelve, 1000—2000 frt bérösszegig. Mielőbbi átvétele kívánatos. Ajánlatok lapunk szerkesztőségéhez intézendők.

— **Házmesteri, udvargazdai, vagy iroda** szolgál állást keres egy 34 éves, családos józan életű egyén, a ki 5 év óta a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet szolgálatában áll, megelőzőleg 3 évig csendőri is volt és minderről igen jó bizonyítványokkal rendelkezik. Bővebb felvilágosítás nyervehető s okmányai is megtekinthetők lapunk szerkesztőségénél.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

A buzaüzlet nyugodt irányt követett. Meglehetősen bőséges kínálat, de egyszerűsége kedvező vételkedv mellett változatlan árákon. Egyéb gabonaművekben a forgá-

lom ugyan gyenge, de az irányzat szilárd volt és rozs 5 krral, tengeri 5 krral, zab 10 krral emelkedett. Árpa változatlan.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	6-50	6-80
Rosz	5-05	5-10
Árpa	5-60	5-95
„ égetni való	6-25	7-10
„ sörfőzdei	7-30	8-40
Zab	5-85	6-15
Tengeri	5-85	5-95
Repcze	9-10	9-60

Határidőüzlet.

Nagyon élénk forgalom mellett alacsony amerikai gabonaárakra szilárd irányban nyílt meg. Különösen tengeri emelkedet fedezési és véleményvásárlásokra.

Értéktőzsde.

A hausse feltartóztatlanul balad tovább s ár-emelő hatását megérezte az üzérkedési piac. Ha néha lankadni kezd a spekuláció s még inkább a magánközönség vásárlási kedve, ugy a külföld folyton magasabb jegyzései s az arbitrage kereslete azonnal újból felébresztik azt. A példátlanul alacsony kamatláb s Amerika megváltozott vámrendszere képezik még mindig a főrugót az árfolyamok felhajtására. Valuták és érczváltoztalannal zárodnak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Luczrát, különösen lóherét helyenkint már csépelnek és a menyinyire az eddig beérkezett minták után igazolni, a minőség megjárja, bár aprószemű a mag. Menyinyiség tekintetében, mint már jeleztük, az eredmény közepetemesen alóli lesz. Luczerna egy kevés az illető állomásokon 60—62 frtjával vásároltatott, lóhere 60—65 frtjával kínálattik. Őszi búkkönynek őszi borsónak, és biborherének igen jó kereslete van.

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év Augusztus hó 28-án tartott marhavásárról.

Ló felhajtattott 580 darab, eladatott 210 darab. — Marha felhajtattott 1240 drb, eladatott 590 darab. — Sertés felhajtattott 2750 drb, eladatott 1636 drb.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kánalm.

HIRDETÉSEK.

Eladó 7 drb.

2¹/₄ éves tenyész-bika

249. (15-x.) (magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

u. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

265. (9-10) Budapest, Alkotmány-utca 81.

ADRIANCE PLATT & Co

new-yorki gépgyárosok

kizárólagos

Fükaszaló-,

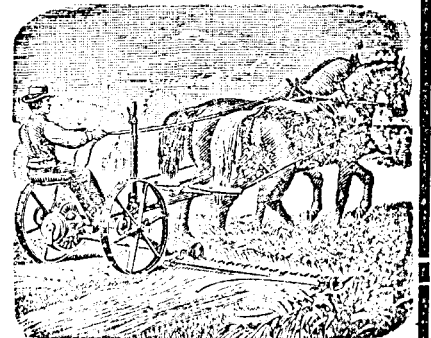
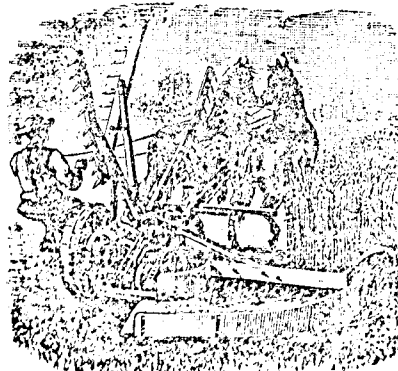
Marokrakó-,

Arató-, és

Kéveköto arató gépeire.

Kitünő magyar bizonyítványok.

Árjegyzékét kívánatra bérmentve küldünk.

„AZURIN” 1 frt 25 kr. klgként. | Eredeti Vermorel-féle „ECLAIR” permetező, szabad csomagolással 21 frt. | „RÉZGALICZ” 26 frt mmásánként

Tisztán kölesönös. Részvényesei nincsenek.
Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

**A legnagyobb és leggazdagabb
PÉNZINTÉZET**

a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió frank.

„The Mutual”

new-yorki életbiztosító társaság.

Alapított 1843.

Biztosít **emberéletet**

legkülönbözőbb és legelőnyösebb

módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál az

Erdélyi aligazgatóság

Kolozsvárt, Belhid-u. 16. sz. alatt.

261 (10-x)

30 év óta udv. istállóban, valamint katonai és polgári nagyobb istállóban is, használatban, nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítősül; továbbá ficzomodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Kwizda-féle Restitutionsfluid
mosóvíz lovaknak. Egy palackkal 1 fr 40 kr. o. é.

Kapható
Ausztr.-Magyar-
ország gyógyszer-
raiban és drogistáinál.
Fő letét:

Kwizda Ferencz János

osztrák cs. és kir. és román kir. udv.
szállító ker. gyógyssz. Korneuburgban,
221 (10-15) Bécs mellett.

Tessék a fönnebbi védjegyekre ügyelni, s a vételnél határozottan kitéjezni:

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

BIZTOS HATÁSÚ HASZNÁLATA NEM VESZÉLYES

LAWES FEHÉRE
GYAPYUMOSO SZEREL

JAVÍTOTT
GYAPYUMOSO
POR

LAWES FEHÉRE
VEGYESZETI RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
FŐRAKTÁR 59 MARK LANE LONDON

BIZTOS HATÁSÚ GYÓGYSZER A RÜH ELLEN

MAGYARORSZÁGI RAKTÁR: NERUDA NÁNDOR URNÁL
BUDAPESTEN: KOSSUTH LAJOS UTCZA.
KÉPVISELŐ KRALUPPER, E.C.
KIRÁLY UTCZA 69 SZ.

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda czégnél **KOLOZSVÁRT.**

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor nitrogén kali } **műtrágyáit**

nemkülönbön szabadalmát képező

különlegességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart **TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő cég KOLOZSVÁRT.**

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinek készséggel küld.

117 (35-x)

az igazgatóság.

Uj! Az „Excelsior Hungaria“ Uj!
szabadalmazott

Peronospora fecskendő,
ez idő szerint a legjobb, legegyszerűbb és legszaporább fecskendő szőlők, fák stb megóvására a Peronospora ellen. Egyszerű szerkezete által a folytonos javítások ki vannak zárva. Négy csavar eltávolítása által szét-szedhető. Gummi tömitése nincsen.

A legtöbb szőlőszeti iskolában általánosan használatban. —
Ára 18 frt.

Egyedüli elárúsítás Kolozsvár és vidékére:

KISS ERNŐ
vaskereskedőnél,
KOLOZSVÁRT, FŐTÉR.

A „Hungaria“ műtrágya-gyár részvénytársaság erdélyi főraktára.

Továbbá: gazdasági eszközök, háztartási és konyhaberendezési cikkek, épület- és butor vasalás, szerszámok, kátrányos fedőpapír, méhészeti eszközök nagy választékban

Uj! Árlappal ingyen és bérmentve Uj!
szolgálók.
259. (14-x)

Gépolaj, kocsikenőcs,
zsákok, ponyvák,
és egyéb gazdasági szükségleti cikkek

SZÁVOSZT ALPHONS
cs. és kir. udv. szállító
magkereskedése
és gazdasági cikkek üzletében

BUDAPEST, V., Arany János-utca 11. sz.
szerezhetők be a

legjutányosabban.

➡ Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. ➡
236. (25-x)

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit; csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,

Répatrágyát,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út, régi lóversenytér, vagy Kiss Ernő vaskereskedő Kolozsvárt,** a ki az erdélyi részekre **egyedüli és kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapesten és Zsolnán.** Posta és távirtdahivatal Budapest kénsavgyár.

201. (35-x)

Mindennemű műtrágya.

Répatrágya.

VETŐMAG.

Tiszavidéki eredetű
rendkívül korán érő **BUZA**,
métermázsánként

8 frtért.

ŐSZIBORSÓ métermázsánként

10 forintért.

Kapható:

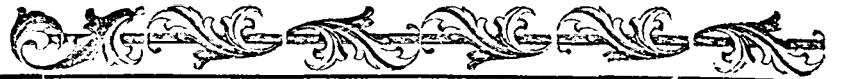
Gróf TELEKI ARVÉD

drassói uradalmában,

u. p. Koczsa.

A buza ALVINCZEN, a borsó SZÁSZ-
RÉGENBEN adatik fel a zsákok és
vételár beérkezte után.

283. (2-4)

Magyar királyi

281. 2-12.

államvasutak gépgyára.

Gőzeséplő-garniturák,

malom és egyéb ipari czélokra alkalmas

hengerkazános-lokomobilok,

szalmakazaló-gépek,

gőzkukoriczamorzsolók, Stibor-kőfürészek

mindig csak

a magy. kir. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA vezérigénységénél. Budapest, VIII., József-körút 41. sz. a. rendelendők meg.

Figyelmeztetés !!

Óva intünk azon visszaélesek elöl, melyek a m. kir. államvasutak gépgyára kitűnő hírnevével, általunk nem ismert számtalan utazó ügynök részéről elkövetettek, olyformán, hogy a gazdaközönség jóhiszeműségét kihasználva, a mi közlegeinként mutatják be magukat, magyar állami gépet ajánlanak és azután más, szintén magyar elnevezésű gyártmányt szállítanak. — Midőn tehát e részben a legnagyobb óvatosságot ajánljuk, tisztelettel kérjük a n. é. gazdaközönséget, hogy csakis azon egyéneket ismerje el a mi közlegeink gyanánt, a kik közjegyzőileg hitelesített meghatalmazásukat felmutatni tudják.

Tisztelettel

A m. k. államvasutak gépgyárának vezérigénysége.

Ez évben termett 20 méter-mázsá, jól megérett,

Kétnyiretű Baltaczim mag

— Onobrychis Sativa —

egészben vagy részletekben, eladó.

M.-mázsája, zsák nélkül a Válaszut-bonczhidai vasúti állomásra szállítva **14 forint.**

Megrendelésre, zsákokat beszerzési áron számítok.

Kivánatra posta útján mintát küldök.

K o l o z s - B ó r s a .

JÓNÁS BÁLINT.

284. (2-2)

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-sőtől saját házban

244. (19-36)

VI., Váci-körút 57/a. sz.

Alakult 1856.

KÜHN E.

Alakult 1856.

gazdasági gépgyára Mosonban

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében feülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

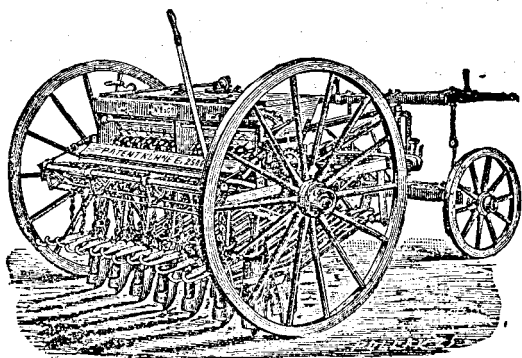
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított áron.

Hegyes hullámos területre „MOSONI DRILL” legjobb, legegyszerűbb sorvető.

Sack-féle ekék, két és több vasu ekék. Laake-féle szántó földboronák 12-féle nagyságban, Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták, konkolyozók, kitűnő szelelő magtárrosta, (33 frt) meglepő munkaképesség Ventzky-féle füllesztők, szecska és répavágók stb. stb.

Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-től (saját ház) VI., Váci-körút 57/a.

EGERESI műtrágya-gyár

KRAMMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, trágyafosz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (35-52)